

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

อิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย

The Influence of the Models of Socialization upon the Internet Access of Thai Children and Youth.

โดย

อัจศรา ประเสริฐสิน

มีนาคม 2552

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และผลงานนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัยแต่เพียงผู้เดียว

ปีงบประมาณ 2550

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ อิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย

The Influence of the Models of Socialization upon the Internet Access of Thai Children and Youth.

หัวหน้าโครงการ

นางสาวอัสตรา ประเสริฐฐิน

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ถนนสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10110

โทรศัพท์ 08 1438 2474 โทรสาร 0 2262 1745

E-mail: utsara@swu.ac.th

งบประมาณและระยะเวลาดำเนินโครงการ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประจำปี พ.ศ. 2550 จำนวน 170,000.00 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี 6 เดือน ตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2550 ถึง

เดือน กุมภาพันธ์ 2552

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

สถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานในการอบรมสั่งสอนดูแลให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นมาในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ โดยมนุษย์ทุกคนจะต้องผ่านกระบวนการสังคมประกิตที่เด็กและเยาวชนไทยจะได้รับจากครอบครัว ซึ่งในช่วงวัยเด็กและเยาวชนนี้เป็นช่วงวัยที่บุคลิกภาพของเด็กได้รับการหล่อหลอมขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อการพัฒนาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในลักษณะต่างๆ กระบวนการสังคมประกิต หรือกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization process) คือ การที่เด็กได้รับการถ่ายทอด อบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่างๆ จากสมาชิกในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ญาติพี่น้อง รวมถึงผู้ที่มาดูแลเด็กด้วย โดยอาจจะเป็นลักษณะของครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายก็ตาม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า

กระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ก็คือกระบวนการที่ริเริ่มมาจากผู้ใหญ่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดลักษณะนิสัย และค่านิยมต่างๆ ผู้ดูแลเด็กจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด บุคลิกภาพและความสามารถด้านต่างๆ ของเด็ก โดยมีกระบวนการสังคมประคองช่วยกล่อมเกลายให้เด็กได้เรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมตามความเป็นจริง ในงานวิจัยนี้จะหมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวด้วย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่ากระบวนการของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสมาชิกของครอบครัว จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านต่างๆ ของเด็กและเยาวชน และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แสดงให้เห็นแล้วว่า การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งนอกจากงานวิจัยในประเทศแล้ว งานวิจัยในต่างประเทศที่ผ่านมาก็มีการวิจัยในลักษณะเดียวกัน ฉะนั้นผู้วิจัยจึงจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative) แบบควบคุม (authoritarian) แบบตามใจ (permissive) และแบบทอดทิ้ง (uninvolved) กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา/หาความรู้ ด้านบันเทิงทางบวก ด้านบันเทิงทางลบ และด้านธุรกิจ/ซื้อขาย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรควบคุมอีก 2 ตัว ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระดับการศึกษา และประเภทครอบครัว เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทยหรือไม่อย่างไร เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูของเด็กและเยาวชนไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย ในด้านรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสานทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ รวบรวมข้อมูลหลังจากการแจกแบบสอบถามเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร 1,584 คน สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่

เด่นชัดได้เพียง 787 คน และไม่สามารถจำแนกได้ถึง 797 คน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษาจึงมีทั้งสิ้น 787 คน แบ่งเป็นชาย 242 คน หญิง 545 คน กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา 422 คน มหาวิทยาลัย 365 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกเด็กและเยาวชน จำนวน 5 คน แบ่งเป็น เพศชาย 2 คน เพศหญิง 3 คน ช่วงอายุ 17-22 ปี อายุเฉลี่ย 19 ปี

4. ผลการวิจัย พบว่า

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,584 คน สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด่นชัดได้เพียง 787 คน และไม่สามารถจำแนกได้ถึง 797 คน และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด่นชัด 787 คน พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด (46.76%) รองลงมาคือการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (23.63%) แบบควบคุม (16.39%) และแบบทอดทิ้ง (13.21%) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2545) และของวีรณัฐ วงศ์คงเดช (2547) อีกทั้งยังมีความเป็นเหตุเป็นผลกันเมื่อพิจารณาว่างานวิจัยนี้เก็บข้อมูลเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันนี้พ่อแม่ผู้ปกครองมีการศึกษาที่สูงขึ้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรหลานมากขึ้น จึงทำให้ข้อมูลที่วิเคราะห์ห่อออกมาพบว่าพ่อแม่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด

เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต จะเห็นได้ว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูภาพรวมจะมีคะแนนการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านบันเทิงทางบวกสูงที่สุด ($M = 2.51$) รองลงมาคือด้านการศึกษา ($M = 1.91$) ด้านธุรกิจ/ซื้อขาย ($M = 1.04$) และสุดท้ายคือด้านบันเทิงทางลบ ($M = 0.99$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา พรสกุลวานิช (2550) ที่พบว่า เยาวชนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเรียงตามลำดับเหตุผลสำคัญที่สุด ดังนี้ 1) เพื่อค้นหาข้อมูล 2) เพื่อการผ่อนคลายและความบันเทิง 3) เพื่อหาเพื่อนคุย และ 4) เพื่อการสื่อสารและเข้ากลุ่ม ซึ่งใกล้เคียงแต่ลำดับลำดับกับงานวิจัยของ สติธร เทพตระการพร, สุวรรณ จุฑามณีพงษ์ และกรรณิการ์ บรรเทงจิต (2550) และของ สุวิมล ธนะผลเลิศ (2545) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษายใช้เวลากับคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่เพื่อการศึกษาหาความรู้มากที่สุด รองมาคือการเล่นเกมส์ รวมถึงการติดต่อสื่อสารและติดตามข่าวสารทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ที่มีคะแนนพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา ($M = 1.96$) สูงกว่าอีก 3 รูปแบบ คือแบบควบคุม ($M = 1.87$) แบบตามใจ ($M = 1.88$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 1.84$) แต่เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามสามทาง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยแยกทดสอบพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละด้าน สำหรับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา จะพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าในการอบรมเลี้ยงดูทุกรูปแบบนั้นเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการศึกษาค่อนข้างใกล้เคียงกัน อาจเนื่องมาจากยุคปัจจุบันที่สังคมเปิดรับเทคโนโลยีทางด้านนี้เพิ่มขึ้น การเรียนรู้หรือการ

มอบหมายงานต่างๆ ของทางโรงเรียนและมหาวิทยาลัยนั้น อินเทอร์เน็ตจึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้นกับเด็กและเยาวชนทุกกลุ่ม โดยไม่แบ่งแยก และไม่แตกต่างกันตามการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านบันเทิงทางลบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีคะแนนต่ำกว่าอีก 3 รูปแบบ คือ แบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง และจากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามสามทาง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษา และประเภทครอบครัว โดยแยกทดสอบพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตแต่ละด้าน สำหรับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านความบันเทิงทางลบ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยวิธีของ Dunnett T3 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ($M = 0.72$) มีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านความบันเทิงทางลบ น้อยกว่าการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ คือ แบบควบคุม ($M = 1.16$) แบบตามใจ ($M = 1.25$) และแบบทอดทิ้ง ($M = 1.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านต่างๆ โดยวิธีการของเพียร์สันนั้น การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา มีค่า = .150 และมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านบันเทิงทางลบ มีค่า = -.180 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านต่างๆ โดยวิธีการของเพียร์สันนั้นพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู กับพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านบันเทิงทางลบ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบควบคุม มีค่า = .254 แบบตามใจ มีค่า = .301 และแบบทอดทิ้ง มีค่า = .338

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Strage & Brandt (1999) ที่พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ในการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ เป็นตัวทำนายทั้งความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษา ทั้งที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และที่อาศัยอยู่เอง และงานวิจัยของ Wintre & Yaffe (2000) ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงงานวิจัยของ Sorokhabi (2005) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะเป็นประโยชน์มากที่สุดต่อการพัฒนาเด็กในสังคมที่มีวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และงานวิจัยของ Simons & Conger (2007) ที่พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะให้ผลทางบวกต่อวัยรุ่นมากที่สุด และจะสามารถปกป้องเด็กจากสิ่งเลวร้ายต่างๆ ได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ที่เห็นได้ชัดเจนว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตในทางที่เป็นประโยชน์และห่างไกลจากพฤติกรรมกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่อาจจะเป็นโทษหรือส่งผลเสียต่อตัวเองได้

ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนด้วยตนเอง ได้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใสมากที่สุด รองลงมาคือแบบตามใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยของพรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ และคณะ (2545) รวมถึงงานวิจัยของวีรนุช

วงศ์คงเดช (2547) สำหรับการรับสื่ออินเทอร์เน็ตกลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านบันเทิงทางบวกมากที่สุด รองลงมาคือด้านการศึกษาหรือการหางาน

จากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เมื่อเปรียบเทียบทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่าคนที่ใช้อินเทอร์เน็ตจะมีสภาวะทางจิตใจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างผสมผสานกันก่อนการเริ่มใช้อินเทอร์เน็ต เช่น บางคนอาจรู้สึกเศร้า เหงา หดหู่ เบื่อ เครียด หรือรู้สึกท้อแท้ใจ ในขณะที่บางคนอาจรู้สึกตื่นเต้น ตกใจ กระวนกระวายใจ สนุกสนาน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นอารมณ์ก่อนที่จะใช้อินเทอร์เน็ต หากแต่ภายหลังได้ใช้อินเทอร์เน็ตไปแล้ว ได้ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจจากการเสพสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นๆ จะส่งผลให้คนเกิดการเรียนรู้ว่าทุกครั้งที่ต้องการความสุขความพึงพอใจจะสามารถหาได้จากการเสพอินเทอร์เน็ต และกลายมาเป็นพฤติกรรมประจำตัวบุคคลไปในท้ายที่สุด

ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป และฝังรากในความคิดนับตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโต และเริ่มเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ตต่อไปเรื่อยๆ หลายคนอาจจะมองว่าทำไมหลายๆ ครอบครัวที่มีการดูข่าวกล่าวในช่วงเวลาที่ลูกหลานใช้อินเทอร์เน็ตน่าจะเป็นการลงโทษมากกว่าการเสริมแรง เพราะว่าปัจจัยการลงโทษดังกล่าวไม่มีผลต่อระดับการเกิด/ลดพฤติกรรม ประกอบกับการลงโทษที่เกิดขึ้นจะเกิดหลังจากการมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตมาเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้ในบางกรณี การลงโทษไม่ได้ช่วยทำให้พฤติกรรมลดลงหรือหยุดพฤติกรรมนั้นได้

นอกจากนี้ยังรวมถึงการเรียนรู้พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตจากสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ หากมีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมากภายในละแวกบ้านหรือในละแวกที่ตนใช้ชีวิตอยู่ร่วมด้วย จนเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ หรือเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตแล้วได้รับการเสริมแรงทางบวก เช่น ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน หรือการที่สามารถเคลื่อนย้ายอารมณ์และความคิดที่ไม่พึงประสงค์ออกไปจากตนเองได้ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งจะทำให้การติดอินเทอร์เน็ตและกลายมาเป็นพฤติกรรมประจำตัวบุคคลมากขึ้น ซึ่งเมื่อทำงานเป็นนิสัยแล้วก็จะเลิกได้ยาก แต่หากถึงจุดสูงสุดของพฤติกรรม การตระหนักคิดได้ หรือการที่ได้รับประสบการณ์เลวร้ายจากการกระทำนั้น ก็อาจจะส่งผลให้เกิดการหยุดยั้ง (Extinction) หรือสิ้นสุดของพฤติกรรมได้

ความสำคัญของการเรียนรู้แบบลงมือกระทำนี้ อยู่ที่การสิ้นสุดทางพฤติกรรม(Extinction) ซึ่งหมายถึงการไม่มีเงื่อนไขทางพฤติกรรมนั้นๆ อีกต่อไป เช่น หนูที่รับอาหารจากการกดคันมาเรื่อยๆ จนวันหนึ่งได้ให้อาหารตามปกติตามช่วงเวลา หนูจะลืมวิธีการกดคันและไม่สนใจการกดคันอีกต่อไป แต่หากเกิดเงื่อนไขขึ้นอีก คือการไม่ให้อาหารตามปกติ หนูจะยังคงคิดถึงการกดคันและจะกดคันเพื่อให้ได้รับอาหารอีกครั้ง ซึ่งเรียกว่า การฟื้นคืนของพฤติกรรม (Recovery) ในกรณีผู้ติดอินเทอร์เน็ตที่ต้องการเลิก (Extinction)

แต่พวกเขายังคงต้องใช้ชีวิตในลักษณะเดิม ภายใต้กลไกเงื่อนไขเดิม ก็อาจทำให้พฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตนั้นกลับคืนมาได้เช่นเดียวกัน

จากการวิจัยทั้งในส่วนเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ รองลงมาคือแบบตามใจ ที่มักจะใช้เวลาไปกับอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง ผ่อนคลาย รวมถึงการศึกษา หาความรู้ และทำรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจากการวิเคราะห์หาค่านัยสำคัญทางสถิติจะพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย โดยเฉพาะพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ต จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะรับสื่ออินเทอร์เน็ตด้านบันเทิงทางลบน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ อีก 3 แบบ ยิ่งในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีทั้งประโยชน์และโทษ การเลือกรับสื่อจึงมีส่วนสำคัญสำหรับพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของเด็กและเยาวชน อีกทั้งงานวิจัยนี้และงานชิ้นอื่นๆ ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า รูปแบบกระบวนการสังคมประกิตของครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่จะส่งผลดีต่อเด็กและเยาวชนไทย และมีความเหมาะสมที่จะช่วยนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงควรช่วยส่งเสริมและทำความเข้าใจให้เด็กและเยาวชนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ เพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาตนเอง เต็มที่เป็นกำลังสำคัญในวันข้างหน้า เพื่อการพัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป

5. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตในมุมที่แตกต่างออกไปจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่ติดอินเทอร์เน็ต ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก
3. ควรวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ให้กว้างและเจาะลึกถึงพฤติกรรมการรับสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ โดยละเอียด
4. ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในส่วนภูมิภาค โดยสุ่มตัวอย่างตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยถ่ายทอดสู่พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับความรู้ ความเข้าใจถึงพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนต่อไป
 2. ภาครัฐบาลและภาคเอกชนต้องร่วมมือกันสนับสนุนให้มีนโยบายหรือมาตรการส่งเสริมให้ ครอบครัวมีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์หรือการใช้เวลาร่วมกันให้มากขึ้น โดยให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และ สถาบันครอบครัวเห็นคุณค่าของการใช้เวลาหรือการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว
 3. พ่อแม่ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับการใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ของ ลูกหลานของตน เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความรู้เท่าทันในพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งจะช่วยสร้างความ อบอุ่นในครอบครัวด้วย
-